

КАРПАТСКА РУСЬ

KARPATSKA RUS'

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT YONKERS, NEW YORK AND OTHER MAILING ADDRESSES

Ч.10 АЛПЕНТАУН Н.ДЖ. 7 ГО МАЯ 1999,

MAY 7, 1999, VOL. LXXII, NO. 9

НАШЕ БОРТНЕ

Село Бортне, Горлицкого повіту, тягнеться аж 7 кілометрів поміж високих гір, з котрих точат свої води гірські потоки і потічки. Кілька таких потічків зливаються в один потік і творять річку, котру звали Ростока.

Бортне оточають гори низькі і високі — єсть їх 7. Найвища, то Ваткова; з одної сторони прикрита густим лісом, а з другої, от сторони села, були пасвіска і менші або більші гушавини, букви і соснови. Другі гори, то Лептаки, Високий Магурич, Джамирська Гора, Острый Верх і Корнута. Високий Магурич з одної сторони был розкопаний: там бортнянські каміняре копали землю, под котром нахо-

дился найліпший в околиці камінь на млинці (жорна). Вкопану землю возили на тачках, сыпали долов гором. Той землі з бігом часу насыпали так много, што остались горбки, котры называли "высыпы."

Гора Джамирка не мала в собі нічого интересного, за вынятком того, што там стояли два кресты на самой границі з Панкном. Тоты кресты Панкняне поставили за то, штобы, як казали, "зараза православия и кацапска не перешла из Бортного до них." Но гора Корнута мала иншу историю. Она вирізнялася огромными скалами, котры стырчат высоко понад найвысшы дерева в лісі. Под тыми скалами мали быти

схованы скарбы легендарного збуецкого атамана Сипка из Мацины. То был славный лидер карпатских опришков-збуйов, котрый бил польску шляхту и грабил панов, а заграблены скарбы ховал там в Корнута.

Бортне числило понад 170 хыж. Сегодня осталася лем третья часть. Хижы были розставлены по обох сторонах ріки, як я выше сказал, на 7 кілометрів. По обох сторонах села тяглися ровноеглы с селом газдівскы "стодівкы", в котрых газдове от весны до поздной осени заперали худобу "през ніч и полудне". Заперали там коровы, уці и козы. Худоба паслася ціпе літо на гірских пасвісках. Стодівка, то просто стаенка, побудувана з яко-

го-будь дерев? покрыта кичками, без повалы с одним або двома комірками на листья, котре стелили под худобу, и плянтерцом, на котром спали пастухы.

Праві каждый газда мал дві такы стодівкы: по одной сторони села одну и по другой — другу. Каждого літа одна стодівка стояла пуста, бо по одной сторони косили траву, а по другой пасли худобу. Там, где пасли худобу, трава росла красше на друге літо, бо живина загноила пасвіско и там косили сіно, а худобу гнали на другу сторону, где гвони косили. Там где пасли худобу, звали "толока", а зас там, где косили, то была "царина". Як царину скошили и сіно звезли, тогды худобу перегнали с толоки до царины — на "отавник". Тото

массовое переселение худобы отбывалось на першу "Матку Біжу" — День Успения Пресв. Богородицы. Поздно в осени, як пришли первы приморозкы, живину со стодівок зганяли до села.

А с дому ходили с худобом и на "през-день": пастухы гнали худобу на цілый день, сами несли великы "меринди" и по торбі бандур, пекли бандурку и ріжны губы, а вечером приганяли худобу домой. Потом, як ставало все зимнійше, то лем уці и козы пушчали, котры треба было добре пильнувати перед волками.

Дальше приходила прекрасна біла зима. Хижы были покрыты білыми шапками снігу, загаты так само обсыпаны снігом. Всяди сніг, як в скасі.

Я в каждый погодный и морозный поранок смотріл при восході солнца на Високий Магурич. Он блестіл в лучах солнца и выглядал, як зачаруванный.

В долги зимовы вечера отбывались вечеркы. Там прями вовну, лен, а притом устроювали ріжны смішны забавы, як "Жидкы до Палестины", "Жид за вівсом" "Ассентерунок", "Млинкы", "Цигане", и богато иншых. То были цілы представления. Весело и приятно сходили зимовы вечера в нашом селі.

По зимі приходила прекрасна гірська весна. Земля покрывалася диваном зеленой травы и ріжнобарного квіття. Почорнілы от зи-

мы букы покрывалися зеленым листьем. Ріжны квіты выростали в лучах весняного солнца. Росли

білы сторчики с сильным ароматичным запахом, по нашому званы "біла зозуля". Заквітали черешни, котрых в Бортнім было дуже, білили цвітом так, што даже в ночи было виднійше в селі. Спів птахів мішался с гівканьом и співом пастухів и дівчат, што собирали яфиры и грибы.

Ех, весело было колісь на Лемковині! Хоц бідно было але весело. А теперь пуста. Хижы порозбераны, лем печи остались, но и пещы позарастают копривом и лободом. Церкви знищены, поля зарастают лісом, сады занедбаны, зо стодівок ани сліду. Як посмотришь, то сердце стискатся с жалю, и слезы сами тиснутя с очей.

Сусідне село Свіржова Русска было цілком зметене с лица земли, лем церковь стара и кілька крестов и фигур камінных свідчат о том, же тут колісь жили люде.

Але я не о том пишу, с чого-м хотіл зачати. Я хочу тут описати правдиву историю, як Бортнянхлоп Семан Нецьо перехитрил пана-керовника школы Макуха.

Было то при конци весны 1935 року. Рано, ище солнце не зышло, ище срібна роса покрывала молодую зелену траву, як Семан Нецьо встал, умылся, змовил голосно молитву и вышол, покашлюючи, перед двери. Поспотріл на небо: Крас день буде гнес — подумал. Але зараз зморщилось меже очами, бо пригадаł собі, же вчера вїт назначил то везти пана керовника фуром до Горлиц.

—Холера! Поорал бы-м, а ту сбуду цілый день с тым гадом в Горлицах, ище и с коньом... Бо-дай го зва кровь зальяла!

Заклял Семан при том, затягся скоро кілька раз сильным дымом скрученного грубого папироса с "прасівкы", плюнул на горячий конец "цигаря", згасил го, а недокурок сховал до кишени камизелькы, и поліз на під по сіно коньови.

Дал коньови сіна за драбину и штуркнул го в бік:

(Продовженія на ст.2)

—Наступься, зва кровь!

Повторил свою привычну клятву и пішов до хиж.

Сестра Анна падила в пецу. Семан был и есть кавалером, а його сестры—стары дівкы.

—Мам гнес іхати с тым злодійом до Горлиц, а он, зва кровь, міг бы и на піше піти, або ровером, а не влечи хлопа с возом и коньом на цілий день в саму ярь, коли каждая година дорога.

—Так, так, міг бы, а ты быс гнеска приорал гній на бандуркы под Пасічным,—отповіла сестра.

—Піду го сбудити,—гварит Семан, бо он, зва кровь, буде гнил до полудня, а так як перше піду, то може скоре вернеся.

До школы было близко, якых 150 метров. Пан спал, Семан долго дуркал, аж пан ся отозвал:

—Кто там?

—Та я,—отрюк Семан,—ідеме до Горлиц?

Пан Здислав Макух зліз с лужка, подышол до окна и повіл Семанови, же за яку “годинку” он

буде готовый, лем най Семан рыхтуе “пожонднов фуре” и заіде неред школу.

Семан пошкоробался по голові, бо не мал нияк охоты іхати. Штоси впало му до мысли, бо повеселіл и вернулся до хижы.

—Чекай, гаде, дам я ти “пожонднов фуре”, аж ты зва кровь заліе,—засміялся Семан сам до себе.

—Но як, ідешь?—звідуеся сестра.

—Іду, отрюк Семан коротко.

—Но та ічь дашто.

Семан сіл коло стола, сѣл хліба с маслом и сыра, попил свіжым, ище теплым молоком, а сестра приготовила му мериндю. Повтерал Семан баюсы и пішов збератися. Наділ стару полатану паціснума латками гуңю, втягнул на себе холошны подерты, в котрых вчера цілий день возил гній, вытяг из-за сусіка якеси старе шапчиско по черкесах с первой світової войны и тым, што наперед, наділ на зад.

—Як ты ся позберал! Та де-ж так пойдеш до Горлиц, як чудак?—гварит Анна.

А тобі який чорт до мого зберанья!—гаркнул Семан.

Анна рушила плечами и нич больше не рекла. Семан поліз під сусік и вытяг стары и барз подерты керпці и обулся. Потом выпхал перед хыжу віз, на котром вчера возил гній, меже гнійниці шмарил кус бандуряной натинты, яка лежала от гвони коло колешны, выпроводил коня и запряг до того воза. Ише взял повересло и окрутил коньови ногу от коліна аж по копыто.

Таком “брычком” Семан заіхал перед школу. Лишыл коня, а сам пішов до пана, повлікаючы погами. Запукал до двери.

—Прошен,—отозвался пан Макух.

—Добрый день!—гварит Семан в дверях.

—Дзьень доб... отрюк пан устами, полныма сніданья, и закашлялся.—Зараз іде.

Запер двери, але оком шмарил на Семанову униформу.

Тут хочю коротко описати пана Макуха. Был то человек низкого роста, чорнявий, округлого лица, с малыма баюсками под носом и вылупястыма очами. Ве-

ликий сторонник и бывший улан Пилсудского, он относился ворово и погордливо к нашим людям. Раз в школі я нарисувал на зошиті Пилсудского. Он, як виділ, то покленал мене по плечах и сказал: “Барздо добрже нарисовалесь пана маршалка!” И хоц я мало знал, то и так перешол до другой кляссы. А другий хлопец, Николай Горбаль, нехотячы подер ка стіні портрет Пилсудского, и за то, хоц як добри учился, то не перешол до другой кляссы.

Такий был пан Макух, котрый убраный в плащ и капелюх білый с краватком, вышол тенера зо школы и подышол к Семановому возови. Як зыркнул на віз, почервеніл, як бурак.

—Цо то значы? Який то вуз?—звернулся до Самана, котрый, опертый о віз скручал собі папиросу.

—Ининого воза не мам,—отповіл Семан.

—А где сідло?—кричал пан.

—Та сядьте собі ту,—показал Семан на купу натины меже дошками... а як ніт, то я зараз зроблю.

Семан скочыл до плота, выдер дві дранкы и положыл влівперек воза.

—Як на том можна сидіти!—кричит пан.

—Можна, можна,—сказал лагідно Семан.

Положыл на дранкы міх, в котром было кус сіна коньови, и каже:

—Прошу сідати.

Пан рад-не-рад сіл. Но посмотріл на коня и говорит:

—А чого вы “окренцілі” коньови ногу соломом?

—Бо го болит, выкоптыл си, зва кровь... Теперь треба мі зливати квасном жеңтицом, а ище лішне мочом, обьяснил Семан.

—Но вьо, малый!

Семан взял коня при пыску и иде коло него долов селом. А пан на возі сиділ сам.

Та вы чого не сідате?—рюк пан остро до Самана, лем ведете коня, як корову... Коли мы так заідеме до Горлиц?

—Заідеме, пане, заідеме, але поволи... а я сідати не буду, бо кінь теперь яруе, то ледво лізе — такий слабый... Кониско, як робит, а не зожре вівса, то не полетит.

Кінь мал охоту летіти, але Семан тримал го сильно запыск. Так приіхали на малый беріжок, где возом зачало кус гнати по спадистой дороге. Товды Семан скочыл ку кваниці, на котрой был завішений деревляной “ключ” до гамувания, и “зашляйфувал” моцно, а сам летіл дрындом коло воза. Шляйфа скрипіла, Семан ся шпотал, бо онучы зачали на добри вылазити с керпци.

Люде смотрят и дусяты зо сміху. И пан то замітил:

—Цо ты собі, дурню, мыслиш? Варията с мене робиш?—крикнул гнівно.

—Та чого бы бы-м с пана мал варията робити?—удивился Семан. — А гамувати мушу, бо беріг... видите сами.

Кус дальше треба было засіхати беріжком. Там Семан підпер плечами за кваницу и пхал віз с паном горі дорогом и го-

лосно кричал:

—Вйо, гнядый, вйо!

Люде смотрят ка тоту сцену и сміются. Пан на возі с червеного стался синій, потом побіліл зо злости и стыду, а так не вытримал, лем крикнул: “Ньех то шляк трафі!”—и скочыл с воза.

—Чекай ты, хаме, я ты научу!—погрозил пястьом Семанови, як уж был трохи дальше, и пішов скоро стежком на близшу дорогу до дому.

Семан навернул коңя на дороге, задоволеный, же не поіхал с паком ани пів километра. Засміялся и повіл сам до себе:

—А чорта мі зробишь, зва

кровь... На дітьох ся не помстишь бо их не мам, и сам тыж до школы не ходжу.

Пустил Семан коня, котрый теперь жвавым кроком полетіл до дому. Дома Семан зметал на віз плуг, колічка и борону, знял коньови с ноги повересла, а с себе знял “униформу” и вызулся.

—Та уж ес ся вернул?—гварит сестра.

—Та видиш, же уж, — отповіл Семан,—иду під Пасічне орати на бандуры, а и поны три загоны на карпелі бы-м зорал... выпесеи ми полуднувати.

Так розказал сестрі, а сам взял повідкы до рук и крикнул:

—Вйо, гнідый, бо уж пізно, зва кровь!

Фецко с під Высака,
Гери, Инд.

ПЛАЧ ЗА РОДНОМ ЛЕМКОВИНОМ

Горы мои, горы зелены
В прекрасный віночок
сплетены,

Шолковом травочком покрыты,
Роками, віками забыты.

Горы мои, горы прекрасны,
Як на небі зоронькы ясны,
Як в гаю рожы червененькы —
Такы вы мому сердцу миленькы.

Горы мои, горы Карпаты,
Дорожшы, як золото, дукаты,
Милійшы, як выгоды світа,
Цне ся ми за вами от літа.

Горы мои, горы скалисты,
Аж попід небеса фалисты,
Своими білыми Татрами
Помішаны часто с хмарами.

Магурич с Магурѣм в віночку,
Колянин с Марешком при
бочку,

Кичера, Гомоля зо Щобом
Шепочут, дуркочут зо собом.

Поточки с быстрыма річками
Славятся чыстыми водами,
В перебіжкы плынут долами
На вікы прощають ся с вами.

Над гірком, под лісом в
Карпатах
Там моя роднесенька хата,
Там моя мила родинонька
И там любя дівчина миленька.

В лісах пташкы поют хорами,
Вітер их пісню несе верхами,
Лемко стал тай думку думае,
Сумуе, жаліе, же долі не мае.

Иван Сидоряк

РОК 1945

Вшиткы люде выїхали
И з доли и з горы,
Стары бабы, малы діти,
Здоровы и хворы.

И кулявы, и немравы,
Вшитко выїхало,
Єдны вмерлы, што в могилах
На вікы остали.

Лишилися и герои,
Што на війні пали,
Што жизнь свою за отчизну
Чию жертвовали.

Лишилися в свіжых гробах
Семеро убитых,
Што им життя одобрали
Лютецькы бандиты.

Гералт Техович и Венгrecкий
Бобер, два Пухлонкы,
Гардаш Плонка, Вавер, Голда
И далі стоп — кропка.

Вічна память мученикам,
Більше им не треба,
Нех невинна кровь их зове
О помсту до неба!

Кто подумал, же даколи
Так ся стане, як ся стало,
Же будеме на Поділю
И орали и сапали?

Хоц ту гарда околиця,
Вшиткы ходят, як немравы,
Брак охоты до роботы,
До ідла и до забавы.

Бо каждому в мысли стоит
Родный край и родне село,
Каждый ходит застараний
И каждому невесело.

Дакто думат, же вернеме,
В свои давны околиці,
Але о том шкода мовы —
Най не плете ник дурниці.

Тоты горы, лісы, дебри,
Высыпаны и порубы,
Загуменкы, загороды,
Ксенжы ставки, липы й дубы.

И гостинец з горы долов
Гряды, рівні доокола,
И ядлівці и тернина,
И малинник и драчина.

Вшитко было близко села
И чатина на помела,
И на дышель простый бучок
Кому треба, твердый сучок.

И березка на розвору
И до грабель отцеписко,
Вшитко было до выбору,
Вшитко было в лісі близко.

Всьо пропало, мон сте-вы,
Не будеме там вертати,
Ту мусите в Уресер
Віку свого доживати.

Хоц ту не так, як в нас было,
Хоц ту, реку, трохи чудно,
До тых яров и берегов
Привыкнути буде трудно.

Буде дуже ту трудности,
И клопов тыж не мало,
Але треба привыкнути,
То называтся — пропало!

А вы хлопці, вы молодці,
Кровь горяча, вільна душа,
Не можете посідити,
Бо горяча кровь вас рушат.

Уж забудте добры часы
О співаню, о музыках,
Бо не вернеся николи —
Всьо пропало в Заліцкахах.

Ту уж така обстановка,
Треба до ней привыкати,
И як грают музыканты —
Так нам треба танцувати.

З Буды Гандрий все повідал,
(Як відомо, уж себінчик):
“Ідь, де хочеш, куди хочеш,
Але не ідь до Заліцк”.

Він был всяди в Буковині,
В Пуцанинцях и Снятині,
Заходил до Кірлібабы,
Не оминул Бессарабы.
Всяди ходил, де шли вшиткы
Безработны и барабы.

И по цілой Буковині
С камратами ходил-бродил,
Але чогоси до Заліцк
Ани разу не заходил.

А мы были в Заліцкахах,
Такє наше призначинья,
Дністер ширин, міст довжина
И береги высочиня.

Вшиткым ся нам выдавало,
Же міст з нами ся колыше,
Як ешелон стал на мості,
А машина сапат-дыше.

Старшы люде посмутніли,
Малы діти заплакали,
Вшиткы бабы стары и млады
Гірко, гірко зарыдали.

“По што мы ту приїхали,
Там тра было нам сідити,
Ой пропали мы ту вшиткы,
Ой пропали нашы діти.”

Опамятайтеся бабы,
Майте розум, што робите?
Ту будеме уж до смерти,
Ту мусиме вік прожити.

Там остати мы не могли,
Ляхы жити нам не дали,
Нашых людей мордували,
Маєток нам рабували.

Неє чого жалувати,
Бо што было, уж не верне,
Най пропаде то, што было —
Вшитко марне и мизерне.

Ту нам треба привыкати
И до людей и до краю,
А хоц не все нам пасує —
Вшеляко нам жити дають.

Погодмєся з нашим льосом,
И каждый з нас перетримат,
Хоц ту на нас смотрят косо,
Хоц ту троха инший климат.

Хоц бесіда наша инша,
И им трохи не подходит,
Лем ту довше побудеме,
Єдна с другом ся погодит.

Нам бесіда наша мила,
Хоц и кус неграматична,
Родна мама нас навчила —
Отжеж своя, не пожична.

Хоц бесіда наша проста,
Высказати вшитко знає,

Ци весело нам на душі,
Ци нам смуток сердце крає.

Слов нам хватит, всьо повіме
В нашой лемковской бесіді,
Ци в забаві, на весілю,
В добром быттю, ци то в біді.

То-ж шануйме наше слово
От велика аж до мала,
Вшитко инше зме стратили,
А бесіда нам остала.

Мусіли-сме оставити
Нашы горы чуд-Карпаты,
А што далі с нами буде —
А кто-ж тото може знати?

От Попраду аж до Сану,
От Остурні по Уж-ріку,
Там наш лемко жил и робил,
З давен-давна, спокон-віку.

Иван Русенко.

МИЛА МОЯ МИЛА
(Лемко-Полька)

Мила моя мила
Лем ти єдна вина,
Близко воды бываш —
Ножкы не омываш.

Як бы-с дальше была,
Личко бы-с не мыла,
Личко по тыждньови,
Ножкы по рочкови.

Дякую ти мила
За твою доброту,
Што-с мі отверяла
Дверечка в субботу.

Дверечка в субботу,
В неділю облачок,
Остань мила здрава,
Бо я уж воячок.

КАЗАЛ МОЙ ОТЕЦ
(Лемко-Полька)

Казал мені мой отец,
Абы-м оженился,
По корчмичках не ходил
И не волочился.

Казала мі мамуся
И наказувала,
Ожень ты ся сыночку,
Ой як буду рада.

Казал мені мой отец
Давнымьа часами,
Покай же ся, сыну мой,
Бо пойдеш с торбами.

Я отца не послушал,
Ани своей маткы,
Волочуся, где хочу,
Як напьюся водкы.

АНИЧКО-ДУШИЧКО

Аничко-душичко, где ты была,
Же ты так чизмичкы оросила,
Была я в гаичку, жала я травичку,
Роса была, роса была.

А я там на горі овес косил,
Я свои чиземкы не заросил,

А я там грабала, на тебе чекала-м,
Душо моя, душо моя.

Аничко-душичко, где ты была,
Же ты свою красу утратила?
Там коло Дунаю, где рыбки пла-
вают —

Душо моя, душо моя.

Иванович.

КУС О САМОТНІМ ЛЕМКУ

В давні давніні в сніім селі на Лемковині при цисарскі дорозі зо Змигорода до Зборова жив сой самотні богобойній лемко. Мав невеличку хижку зо стаснком и при хижі кавалчик гірського поля, на котрім сой садив бандури и покус сіяв яру, вівса и ярого жита. И разом з коровом становиво тото його підставу житьову.

Тот хвоп в своїм земскім жипто дожив до глибокой старости и николи на жадну хвороту не хворів. Може то чисте гірске повітря, чиста зо студеньки вода и ничим не скажене ідово даво му таке добре здоровля. А може зато, же николи не пив жадного трунку и не кури в дуганку.

То и хоц жив бідні але зато в добрім здоровлю за котре завше в штоденних пацерях щирі Господу Богу дякував. Він николи никому незробив жадной найменьшой кривди. А же завше пайлініше ся чув в свої житьові самотности, то и тим самим запер перед собом двері до чиненя добрих учинків ближнім.

То як гмер, а же не мав жадних гріхів, то пішов до неба. В небі святій Петро казав ангевови запровадити го на зеленій оддів під тісяч сто осмий номер.

Идут и идут, по обох сторонах дороги мицяют прекрасні паваці, вілі и білши и меньши гарди доми. Аж нарешті дішли під номер котрий ім повів святій Петро, а там на прекрасні зелені поланці лем стоїт на патиках поставлене и во вшиткі сторони понахиляне невелике шатро.

Здивувава ся хвопова душа, же всяди стоят такі прекрасні забудуваня, а йому дали лем таке марне шатро. И в задуманю звідус ся ангева чога то так го марні в небі приймают. А ангев му одповідат, же тівко ес до неба присвав гроши, котрима в небі сут за життя людини на землі добри учинки ближнім, и за такі гроши можна сой в небі поставити для себе більше, або меньше поміщення небесне. А ти за свое земске богобойне життя достав в предобрім небі вічне життя, але за твої на землі добри учинки ближнім лем можна биво в небі для тебе поставити таке невелике шатро.

Но и товди сой подумав и збихнув- Боже, Боже жеби то я щирі раз міг пережити на землі життя, тобим сой придбав в небі не гардній дім, але прекрасній павац.

Так, так Дороги Братя и Сестри Лемки, наше життя на ті наші дорогі землиці лем ест єдно, то старайме ся го поправні в богобойности перевести, ажеби сой засвужити на вічне життя в так барз прекраснім небі.

Дай Господи Боже такого прекрасного неба бідним и през світ опущеним лемкам, и тиж вшитким людом цівого світа, котри завше в богобойности по братерски з ближніма живют.

А вшитким збудженим з правдивой дороги допомож ім повернути ся на праведніст и тим самим жеби тиж як одийдут до вічности могли ся достати до предоброго неба и там в вічности завше в правдиві правді свужити Предоброму Господу Богу и тішити ся не до описаня прекрасним небом и небесном добротом.

*Опис написано бесідом сева Полян –Крамни
Танька и Гриц Бованко*

ДІДОВА МОГИЛА

Чи ви бачили
цей хрест
на вершкуні пісковника
а може і слова читали.
Парохь Мивника*
родився...помер**
Якщо бачили
зблизька або теж з дороги
цю споруду
що на спорожніім горбі
цвинтаря старого ще стоїть
то напевно ви
мої друзі а то її зовсім незнайомі
вжахнулись естрахїзмової
самоти
хреста з перехрестями двома
пагробка півзагертих слів.

Від самотности такої
камінь кришиться
ти людино
робишся від цього
як спорожнений горіч.
Тільки іноді коли прийдеться
подивитись на таких могилах могили
і читати правду безборонних слів
щось тебе зачепить пазуром
і ти сповнішся болю
і Надії.

*Ольга Петик (Милик)
Перемисьль, 1981р.*

Милик – колишнє село в Новосанчівському
восводстві, розташоване над потоком, що вливає
до Попраду біля залізничної зупинки на тракті
Жегестів – Мушина. –(О.П.)

Памятайте

Памятайте братя Лемкы
же по перше мы славяне
а по друге мы русини
а до того ищи і Лемкы
і свята наша земля.

Наши гори і полонини
што з обох сторон Карпат
споконвік наши простори
наша лемківска земля
Хоц віками нас гнобили

і по ляграх нас мучили
навет в пещах нас палили
но мы віри не міняли
не здалися ворогам.

Тож не трагме далше часу
на конец повірте нам
же мы іншымы не будем
радше згинем як здамося ворогам.

П. Лем.

ЗАСМОТРИВАСЯ

Євця была крас дівка і мелодийно співала лем родиче были бідни. Кохала ся с Петром, бо тіж был гардний але бідний. Родиче без згоди Євці видали ей за Михаву сина богача але кус недорозвиненого. Плакала Євця, просила молила вітця і матір, але не помогло.

По весілю так заведено, же муж і жена мают спати на єднім ліжку, але Євця все спала задом до Михаву. Він прібував сї повернути до себе, не виходило. Єден раз прібував гладити руком голе тіло жени. Зачав от пятки і так ишов далі до коліна і думав, же юш было недалеко до брїха то го так копнуло, же аш з постелі на землю полетів. Аде час ишов і Євці брїг ріс, на конец вродила крас хлопця але з бородавком в тім самім місци што мав Петро.

Євдоха, мати Михаву, засумнівалася чия то дітина, але от него нич не могла ся довідати, бо Михав сам не знав як ся діти робит. Рішила з Михавом піти до ворожки – старой циганки, бо она на картах вшитко правду повіст і вияснит ци то на правду Михав дітину зробив.

Тоту розмову почула Євця і дораз полетіла до Зоєі – дівки циганки з яком кус колегувала. Вшитко оповіла і просила попередити маму. Зоєя так і зробила.

Кед прішва Євдоха з Михавом то стара циганка юш была в курсі справи. Як лем гвошли то циганка звідалася яка біда іх ту до ньой привела. Євдоха гварит же хотят вияснити чы дітина на правду Михавова, бо ма бородавку в такім місци як Петро.

- Занім розложу карти то повічте чы спите разом на єднім ліжку.
- Так, так все на єднім.
- А як лежите Михале, то тобі дашто стирчит.
- О стирчит, стирчит ищи як.
- Но то што хочете.
- Михав, а ти обнимаш Євцю.
- О прібую, єден раз гладив ем ей гет аш повыше коліна.

Доста-реква циганка.

- А там юш недалеко было, але вєце не памятам.

- І не треба, того доста для єдної дітини. А тепер поворожу на картах.

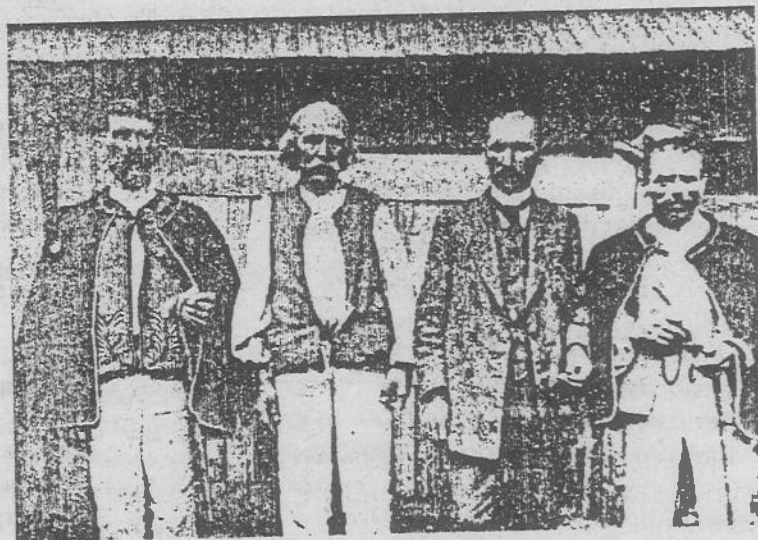
Розложила, пошептала і витягла дві: короля і даму.

- Видите Євдохо, же то Михав і Євця закохани.
- А чом дітина має бородавку там де Петро.
- То лем прето, же ся засмотрива Євця на Петра.

Євдоха з Михавом вернули задоволені, але одразу сварили Євцю, чом ся на Петра засмотрива і попередили, аби вєце того не повториво ся.

Вечером Євця розповіла Петрови про бесіду циганки с Євдохом і попередила го, жеби видрапав собі тоту бородавку, аби на другий дітнині юш сї не было.

Д. Солико

Лемкы з Команчи